

A tehének, melyeknek négy lábát két háromszögű idomba összefoglalva ábrázolják, olyan stílusművészet emlékei, amilyent Elainból ismerünk a Krisztus előtti IV. évezredből és a kínai művészet északi határterületéről az időszámításunk kezdete körüli időkben. Az ékalakú törzssel ábrázolt emberek nyilvánvaló kapcsolatban vannak nemesak az egyiptomi és az archaikus görög, hanem az indiai művészeti eszményképpel is. Az izgatón érdekes dekadens emberábrázolások, a túlságosan hosszú és hajlékony derékkal, nagyon hasonlítanak a Kaukázus, Perzsia és Kína bronzkori emlékeire, valamint a táncosnő máris híressé vált bronzszobrocájára, melyet az indusvölgyi Mohenjo Daroban találtak.

Kétségtelen, hogy mindezek az emlékek nem azt bizonyítják, hogy az emberek mindenütt egyformák, hanem azt, hogy szellemük elemi megnyilatkozásaiban a legnagyobb távolságokba ható formalkötő erő van.

F. T. Z.

HÚSZ ÉV SZERZEMÉNYEI. (1913—1933.) A Művészeti Múzeumok Barátainak Egyesülete ez évi március havában, alapításának huszadik évfordulója alkalmából egy külön kiállításban mutatta be ennek a húsz évi időnek szerzeményeit. Az Új Magyar Képtár egyik termét töltötte meg az a huszonöt darabból álló kollekción, mely tanúsága volt annak, hogy mindkét művészeti múzeumunk tudott magának barátokat szerezni és meggyőzően beigazolta az egyesület működésének kiváló fontosságát. A kiállítás legjelentékenyebb darabja a Jézus imádsát ábrázoló, 1520 körüli brüsszeli falkárpit volt, melyet néhai I. Ferenc József királyunk ajándékozott az egyesületnek, de kimagasló darabjai voltak még ezenfelül Szinnyey Merse Pál híres „Lilaruhás portré“-ja, Mányoki Ádám önarékepe, Ferenczy Károly „Hegyi beszéd“ című képe, Hann Sebestyén nagyszombati ötvösmester szép boglára és a nymphenburgi porcellángyárnak egy F. A. Bustelli mintája után készült csoportja. A kiállítás látogatói meggyőződhetnek arról, hogy az egyesület csak komoly értékeket vásárolt és adott át letétül két művészeti múzeumunknak.

DR. L. K.

A MILÁNÓI IPARMŰVÉSZETI KIÁLLÍTÁS MAGYAR KITÜNTETETTJEI. A milánói Triennale Nemzetközi Iparművészeti Kiállítás magyar kiállítóinak kitüntetései most érkeztek meg a kultuszminisztériumhoz.

A múlt év nyarán megtartott eme nagy nemzetközi kulturális versenyben a magyarok ismét igen szép sikereket értek el s ez annál is inkább öröndetes reánk nézve, mert a versenyt az európai művészetben oly vezető nyugati államokkal kellett felvennünk, mint Itália, Franciaország, Belgium, Nagybritannia, Németország, Ausztria, Hollandia stb.

A magyar tudás, ízlés és alkotó erő imponáns voltát igazolják azok a kitüntetések, amelyeket a magyar kiállítók oly nagy számban hoztak haza. Lábbiakban ismertetjük a kitüntetettek névsorát:

Nagy díjat kaptak: az Orsz. Magy. Kir. Iparművészeti Iskola, Balogh Rudolf.

Díszoklevelet kaptak: Bierbaueer Virgil dr., Kaesz Gyula, Pekáry István, Rahmer Mária,

Rónay Dénes, Székesfővárosi Iparrajziskola, Vadas Ernő.

A ranyérmeket kaptak: Berény Róbert, Divéky József, Hetey Pál, Kálmán Kata, Kovács Margit, Molnár C. Pál, vitéz Nagy László, Osváth Károly, Pannónia csipkeüzem, Seiden Gusztáv, Weichinger Károly.

Ezüstérmeket kaptak: Bortnyik Sándor, Escher Károly, Fáy Dezső, Gábor István, Gorka Géza, Győző Ferenc, Kinszky Imre, Ohmann Béla, Oláh Gusztáv, Pécsi József, Ramháb Gyula, Szöllősy Kálmán, Upor Tibor.

Bronzérmeket kaptak: Bor Pál, Dallos Hanna, Fülöp Zoltán, Hasenföld Oszkár, Kaas Ede, Kontuly Róza, Marnitz Frigyes, Nemes Erik, Szabó G. Kálmán, Vértes Árpád, Zinner Erzsébet.

Ezenkívül közreműködő oklevelet kapott minden kiállító.

• PÁLYÁZATOK •

PÁLYÁZAT TEXTILMINTÁKRA. A magyar képzőművészetű textilanyagok mintáiban a magyaros ízlés érvényre juttatása végett az Országos Magyar Iparművészeti Társulat a Goldberger Sám. F. és Fiai Rt. megbízásából — a cég fennállásának 150 esztendő jubileuma alkalmából — nyilvános pályázatot hirdet mintarajzokra, színnyomatossá női divatszövetek kimintázására.

A tervrajzok magyar népies motívumok alapján készüljenek, ízléses, modern alkalmazásban. Súly fektetendő harmonikus színhatásra, újszerű és eredeti elgondolásra, valamint diszkrét rajzmintákra.

A tervrajzok mintái eredeti nagyságban rajzolandók meg olyképen, hogy az alapon a minta úgy magasságban, mint szélességben legalább háromszor ismétlődjön, hogy a rajz ritmusa és összhatása jól megítélhető legyen.

A minták rotációs hengernyomásra alkalmasak legyenek, a színek mennyisége legfeljebb 6—7 lehet.

A pályázaton csakis Magyarországon élő magyar tervezőművészek vehetnek részt.

A pályázat titkos, a pályamunkák tehát jelíggel látandók el, a tervező nevét és címét tartalmazó jelíggés levél mellékelendő.

A pályadíjak összege 1000 pengő, és pedig

1 első díj	400 P
2 második díj á	150 P
6 harmadik díj á	50 P

A Goldberger Sám. F. és Fiai Rt. fenntartja magának azt a jogot, hogy minden további megfelelő tervrajzot 30—30 pengőért megvásárolhasson.

A díjazott és megvásárolt tervrajzok a Goldberger Sám. F. és Fiai Rt. tulajdonába mennek át minden felhasználási és sokszorosítási joggal együtt.

A beérkezett terveket a társulat rendes bírálóbizottsága, valamint dr. Buday Goldberger Leó elnökövezérigazgató, Brammer Ödön nagykereskedő, Szénásy Gyula nagykereskedő, m. kir. kormányfőtanácsos és gróf Zichy Rafaelné, az Izabella Háziipari Egylet elnöke bírálják felül.

A pályadíjakat a bírálóbizottság okvetlenül kiadja. Hogy a pályázaton résztvevőknek alkalom adas-

sék a szóbanforgó textilanyagok gyártási eljárásának megismerésére, mindazoknak, akik igazolják, hogy tervezéssel hivatásszerűen foglalkoznak, a Goldberger Sám. F. és Fiai Rt. — amennyiben a társulat által kiállított igazolólevéllel jelentkeznek, — lehetőséget nyújt üzemének megtekintésére és a szükséges felvilágosításokat megadja.

A pályamunkák az Országos Magyar Iparművészeti Társulat igazgatóságához (VI. Andrássy út 69) küldendők be folyó évi május hó 17-én déli 12 óráig.

A pályamunkák a pályázat eldöntésétől számított 8 napon át kiállíthatnak. A nem díjazott tervek a kiállítás bezárása után 8 napon belül elszállítandók, mert e határidő lejártá után a társulat azokért felelősséget nem vállal.

A GYÖRGYI KÁLMÁN EMLÉKKIÁLLÍTÁS⁴⁴ PLAKÁT-PÁLYÁZATÁNAK EREDMÉNYE.

Április hó 5-én döntött a társulat bíráló bizottsága Helbing Ferenc elnöklésével a társulat nyári sokszorosítóművészeti kiállításának plakátjára kiírt zártkörű pályázatra beküldött pályamunkák felett. Örömmel állapította meg a bíráló bizottság, hogy a beérkezett 12 pályamunka igazán magas nívót képvisel. A bírálóbizottság a 300 pengős díjat szótöbbséggel Végh Gusztáv pályatervének ítélte oda. Ezenkívül dícséretben részesítette K. Bartha Ferenc pályamunkáját és Berény Róbert—Bortnyik Sándor közös pályatervét. A főváros utcaképet tehát nemsokára egy új, művészi plakát fogja színesebbé tenni. A plakát-pályázat eredményét a „Györgyi Kálmán Emlékkiállítás“ keretében fogja bemutatni a társulat.

A BUDAPESTI NEMZETKÖZI VÁSÁRON a Sz. Főv. Hirdetővállalat olesó, de izléses emléktárgyakat akar árusítani. A társulat útján ilyen tárgyakra kiírt pályázat igen jó eredménnyel végződött, amennyiben a Hirdetővállalat Husztek Sándor, Horváth Jolán, Pap Augusztá, Schöntheil Irén, Tolnai Flóra, Vajna Gézáné, N. Kandó Magda, ifj. Richter Aladárné és Kálmán Gyula iparművészeknél, valamint a Sztöv. Háziipari Foglalkoztató Műhelynél és a Hevesvármegyei Gazd. Egyesületnél 1013 P értékben tett megrendelést.

• SZAKIRODALOM •

BUDAPESTI KÉPESKÖNYV. Összeállította Genthon István és Nyilas-Kolb Jenő. 199 képpel. Budapest, 1934. Egy évvel ezelőtt külföldi példák alapján a magyar jelen alkotásainak a magyarság történeti emlékeinek s a magyar tájkép szépségeinek fényképek útján való bemutatására Somló Béla könyvkiadó „Magyar Tájak — Magyar Városok“ címmel képeskönyv sorozatot indított. A hézagpótló vállalkozást a Soproni Képeskönyv nyitotta meg, mely értékének megfelelően megérdemelt nagy sikert aratott.

A vállalat második kiadványa az ország székesfővárosának szépségeit tárja elénk 199 remekbe készült fényképfelvételben. A szerkesztők ízlését

és rátermettségét dicséri az, hogy a megszokottság és a sablonszerűség gondos elkerülése végett merőben új beállítású és új formaszépségeket feltáró felvételekben kalauzolják az érdeklődőt Budapest szépségei között. Így teljes sikerrel és nagyszerűen tudják a vizuális élmény teljes újszerű erejével közvetíteni a főváros szépségeit.

Ez a szuggesztív, szép könyv elsősorban idegenforgalmi célok és propaganda célok elérésére szolgál. Annak is készült. Genthon István dr.-nak, a jeles műtörténésznek köszönhető, hogy ezen célokon messze túlmenően, a művészettörténeti szakirodalomnak is nagy nyeresége lett. A műtörténeti szempontok teljes sikerű érvényesítésével Buda középkori és a törökhódoltságkori — szinte már feledésbe menő — érdekesebbnél érdekesebb emlékei majdnem félszáz képben vannak újjólág felvéve és megörökítve. A barokk, rokokó és klasszicizmus korának ismertetése után a modern világ város alkotásai és kincsei is megfelelő hangsúlyozást nyertek.

Budapest műemlékeiről és természeti szépségeiről pár évvel ezelőtt már megjelent egy német képeskönyv. Örömről szolgál, hogy ez a magyar kiadvány messze túlszárnyalja és sikerrel szorítja ki azt előállításának művészi szépségeivel, képeinek hibátlanságával, magyarázó szövegének okosságával s mindazokkal a más jelességeivel és ügyességeivel, melyeket még magában rejt. A magyar nyelvű kiadáson kívül német, angol, olasz és francia példányokat is készítenek belőle s bizonyos, hogy minden hozzánk vándorló idegen örömmel fogja ezt a nemes vezetőt okulásul megszerzeni és magyarországi kirándulása emlékeül szeretettel megőrizni.

MS

A MODERN SZÍNPAD DÍSZLETEI ÉS KOSZTÜMJEI. (Settings and Costumes of the Modern Stage, by Theodore Komisarjevsky and Lee Simonson. The Studio Limited, London. 1933.)

Bizonyítékául annak, hogy ma is a világ vezető művészeti folyóirata, a londoni The Studio mindazoknak az újabb művészeti törekvéseknek, melyeknek havonta megjelenő számaiban talán törzsközönségének konzervatívabb felfogása miatt nem adhat kellő teret, évi négy különszámban nyújt annál tágabb lehetőségeket.

Így volt ez a Modern Embroidery című kézimunka különszámban, az évenként visszatérő Modern Photography című fényképszerű különszámokban és most ebben az igen objektív és nagyon érdekes kötetben is.

A kötet két részre oszlik. Az első Európa modern színpadjait és kosztümjeit mutatja be Theodore Komisarjevsky igen érdekes bevezető tanulmányával, a második az Egyesült Államokét Lee Simonson bevezetésével. A tagozás igen logikus. Mert bár minden európai nemzet egyéni törekvésű színpadművészetet csinál, nem vonhatja ki magát a másik európai nemzet színpadművészetének hatása alól. Az Egyesült Államok (mert Amerikában csak itt beszélhetünk önálló színpadi kultúráról) egy külön világ. A közönség egészen más, mint az európai és itt van az amerikai színpad tradíciómentességének minden előnye és hátránya. Ezért „adaptál“ Amerika minden európai színdarabot és állítja be